

शासन व्यवहारात राजभाषा मराठीचा वापर
करण्याबाबत सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग (खुद्द)
विभागातील अधिकारी/कर्मचाऱ्यांना
सूचना देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: ३५.२०/प्र.क्र.६७/आस्था-१
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दि: १० फेब्रुवारी, २०२०

संदर्भ - मराठी भाषा विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक: मभावा-२०१८/प्र.क्र.४७/भाषा-२,
दि.०७.०५.२०१८

प्रस्तावना -

शासकीय कामकाजात मराठीचा वापर करण्याच्या अनुषंगाने, तसेच महाराष्ट्र विधानमंडळातील मराठी भाषा समितीने केलेल्या शिफारशीनुसार, मराठी भाषा विभाग, परिपत्रक दिनांक ०७.०५.२०१८ नुसार मराठी भाषेचा वापर होतो किंवा कसे हे पाहण्यासाठी संदर्भाधीन परिपत्रकान्वये मराठी भाषा दक्षता अधिकारी नियुक्त करण्याबाबत कळविण्यात आले होते. त्यानुसार स.प.व व. विभाग (खुद्द) करीता मराठी भाषा दक्षता अधिकाऱ्याची नेमणूक करण्यात आली आहे. सदर अधिकाऱ्याच्या निर्देशानुसार सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग (खुद्द) यामध्ये राजभाषा मराठीचा वापर करण्याबाबत विभागातील अधिकारी/कर्मचाऱ्यांना सूचना देण्याची बाब विचाराधीन आहे.

शासन परिपत्रक -

शासन व्यवहारात राजभाषा मराठीचा वापर करण्याबाबत विभागातील अधिकारी/कर्मचाऱ्यांना खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत.

१) सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाकडून वेगवेगळ्या योजना राबविण्यात येतात. सदर योजनांची माहिती जनसामान्यांना देताना व त्यासंदर्भात चर्चा करताना तसेच दूरध्वनीवर बोलताना संबंधित शासकीय अधिकारी/कर्मचारी यांनी मराठी भाषेचा वापर करावा.

२) वरिष्ठ अधिकाऱ्यांनी सभेत भाषण करताना अथवा बैठकीत बोलताना मराठी भाषेचा वापर करावा.

३) मंत्रिमंडळ बैठक व वरिष्ठ स्तरावर होणाऱ्या तत्सम बैठकीत सादरीकरण (Presentation) करताना दर्शविण्यात येणारी माहिती प्रामुख्याने मराठीत असावी.

४) विभागातील सर्व अधिकारी/कर्मचाऱ्यांनी त्यांच्या नियंत्रणाखालील विभागीय व इतर कार्यालयांनी सर्वसामान्य जनतेशी होणारा सर्व पत्रव्यवहार व इतर कार्यालयीन कामकाज मराठीतून करण्याची खबरदारी घ्यावी. सर्वसामान्यांपर्यंत जाणारे सर्व नमुने, पत्रके, परवाने इत्यादी तसेच कार्यालयांतर्गत वापरल्या जाणाऱ्या सर्व प्रकारच्या नोंदवह्या, प्रमाणनमुने, प्रपत्रे, विभागीय नियमपुस्तिका, सर्व

प्रकारच्या टिप्पण्या, नस्त्या व पत्रव्यवहार यावरील शेरे/अभिप्राय, शासनचे आदेश, अधिसूचना, प्रारूप नियम, शासन निर्णय, परिपत्रके, अहवाल, बैठकांची कार्यवृत्ते तसेच संकेतस्थळे इत्यादी मराठी भाषेत असावीत.

५) कार्यालयातील नामफलकावर अथवा पत्रव्यवहारावर एखादी व्यक्ती / अधिकारी / कर्मचारी यांचे नाव मराठी भाषेत लिहिताना इंग्रजी आद्याक्षरांचे मराठीत भाषांतर न करता ते मराठीतून लिहावे. पदनामाचा उल्लेखही मराठी भाषेत असावा. अधिकारी/कर्मचारी यांनी मराठी भाषेतील टिप्पणी, आदेश, शासन निर्णय, परिपत्रके, अधिसूचना व इतर पत्रव्यवहार यावर देवनागरी लिपीत (मराठीत) सहा कराय्यात.

६) शासकीय कार्यालयातून लावलेल्या पाट्या, फलक मराठीतून असावे, तसेच शासकीय कामकाजात पत्रव्यवहारामध्ये / निमंत्रणपत्रिकेमध्ये इतर बाबींसंदर्भात रेल्वे स्थानके, गावांची नावे यांच्या नावाचा उल्लेख करताना मराठी भाषेत देवनागरी लिपित नावे लिहावित.

७) विभागाच्या अधिपत्याखालील कार्यालयामार्फत आयोजित करण्यात येणाऱ्या समारंभाची निमंत्रणे मराठी भाषेत असावीत. क्वचित प्रसंगी मराठी आणि इंग्रजी दोन्ही भाषेतून निमंत्रण पत्रिका असावी. याबाबत संबंधीत कार्यासनांनी आपल्या क्षेत्रीय कार्यालयांना सूचना द्याव्यात.

८) विभागातून व विभागांतर्गत कार्यालयातून दिल्या जाणाऱ्या जाहिराती व निविदा किमान दोन मराठी वर्तमानपत्रातून प्रसिद्ध करणे आवश्यक आहे. तसेच, मराठी वृत्तपत्रात दिल्या जाणाऱ्या शासकीय व निमशासकीय कार्यालयाच्या आणि मंडळाच्या व महामंडळाच्या जाहिराती व निविदा मराठी भाषेत प्रसिद्ध कराव्यात.

९) विभागाच्या अधिपत्याखालील कर्मचाऱ्यांच्या विभागीय परीक्षा तसेच पदभरतीसाठी घेतल्या जाणाऱ्या स्पर्धा परीक्षा मराठीतून घेण्यात याव्यात. जर काही परीक्षार्थ्यांनी इंग्रजीतून उत्तर देण्याची परवानगी मागीतली असेल तर अशी परवानगी गुणावगुणांचा विचार करून विभागप्रमुखांना देता येईल.

१०) विभागांतर्गत नेमण्यात येणाऱ्या समित्या व अभ्यासगट (वर्जित प्रयोजनांतर्गत येणाऱ्या समित्या व अभ्यासगट वगळून) यांनी त्यांचे कामकाज काटेकोरपणे मराठी भाषेतून करावे व आपला अहवाल मराठी भाषेत शासनास सादर करावा.

११) विभागाच्या संकेतस्थळावर वेळोवेळी प्रसिद्ध केली जाणारी माहिती मराठी भाषेतून असावी. तसेच राष्ट्रीय / आंतरराष्ट्रीय स्तरावर विभागाची माहिती सर्वांच्या निदर्शनास आणणे आवश्यक वाटत असल्यास संकेतस्थळावर ती केवळ इंग्रजी भाषेत न ठेवता मराठी व इंग्रजी अशा दोन्ही भाषेत माहिती प्रसिद्ध करावी.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा सांकेतांक २०२००२१७१६२१३०५३०२ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(पल्लवी कोळेकर)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. सर्व सहसचिव/उपसचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२. अवर सचिव तथा वि.का.अ., सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
३. उप सचिव, मराठी भाषा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४. मा.प्र.स.(सहकार) यांचे स्वीय सहायक/प्र.स.(पणन) यांचे स्वीय सहायक/प्र.स.(वस्त्रोद्योग) यांचे स्वीय सहायक
५. कक्ष अधिकारी तथा मराठी भाषा दक्षता अधिकारी सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई
६. सर्व अवर सचिव /कक्ष अधिकारी, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग
७. सर्व कर्मचारी, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मुंबई.
८. निवडनस्ती, आस्था-१, मंत्रालय, मुंबई.